

Verksamhetsberättelse 2015

2016-01-07

Förord

Nätverket Olja & Gas har sedan starten 2001 arrangerat ett antal seminarium per år i syfte att skapa en plattform för utbyte och diskussioner kring frågor relaterade till de fossila bränslena. Seminarierna har varit uppskattade med många intressanta talare och givande diskussioner. Nätverket har under året fått ett femtiotal nya medlemmar.

NOG har under 2015 arrangerat fyra stycken seminarier, samt mindre sammankomster med programråd och partners.

På NOG:s hemsida finns delar av referat och presentationer från de seminarier och studieresor som nätverket anordnat. Kalendariet uppdateras kontinuerligt med datum för och information om kommande seminarier och det finns dessutom information och nyheter relaterade till olja, gas, kol och andra energirelaterade ämnen.

NOG fortsätter sitt arbete med kunskapsspridning om försörjningstrygghet, olja och gas under 2016, men med kansliet under Energimyndighetens regi.

Nätverkets huvudfinansier är:

Energimyndigheten

Partners under 2015 var:

Preem
Nynas
Statoil
Vattenfall
Swedegas
ÅFORSK

Innehållsförteckning

Nätverkets inriktning och syfte	4
Bakgrund	4
Nätverkets övergripande syften.....	4
Seminarier under 2015	5
The market power of OPEC – and its limitations	5
Mackdöden - Ett hot mot samhällsservice och tillgången på drivmedel	6
Shifts in US energy markets and policies.....	7
The consequences of cheaper fossil energy.....	7
Medlemsantal	8
Hemsidan www.nog.se.....	8
Industriella Partners.....	8

Nätverkets inriktning och syfte

Bakgrund

De fossila bränslena, särskilt oljan, har en avgörande betydelse för landets energiförsörjning trots de satsningar på alternativ för att minska importberoende och värna miljön som skett under de senaste decennierna. Oljans funktion i samhället är flerfaldig; dels som råmaterial till petroleum- och plastindustrierna, och dels till drivmedel. Alternativ i form av t.ex. förnybar el i plug-in-hybrider eller biodrivmedel finns, men ännu inte i någon större utsträckning i volym och utbyggd infrastruktur. Inom överskådlig tid kommer de fossila bränslena fortsätta att vara nödvändiga för Sveriges energiförsörjning.

Nätverkets övergripande syften

Vårt samhälle och välfärd är starkt beroende av tillgång på energi i olika former. Kunskap om alla tillgängliga energiförsörjningsalternativ är således i högsta grad en riksangelägenhet. Nätverket Olja & Gas har två övergripande syften.

Syfte 1: Underlag för en bred energipolitisk debatt

Nätverket skall bidra till att ta fram objektivt underlag för en bred energipolitisk debatt. Det är nödvändigt att oljans och gasens betydelse för viktiga samhällsfunktioner är känd och att värdefull kunskap om olja, gas och kol bevaras och utvecklas. Det gäller även i rådande situation då samhällets fokus sedan många år varit helt inriktad på förnyelsebara energikällor. Energislagen låter sig olika lätt substitueras. Det handlar om såväl betydande kostnader som det faktum att vissa förändringar tar betydligt längre tid att genomföra än andra. De tillgängliga alternativens tekniska möjligheter och de kostnader som förknippas med dem måste bli kända. Detta gäller även hushållnings- och besparingsalternativens praktiska och ekonomiska konsekvenser. Förändringarna i teknik och infrastruktur måste bevakas.

Syfte 2: Försörjningstrygghet och beredskap

Sårbarheten hos det moderna samhället diskuteras normalt endast sporadiskt. Störningar i elförsörjning och telekommunikationer blir varje vinter ett flitigt diskuterat ämne i samband med snöfall främst i landets sydligare delar. Däremot tas den underliggande tillgången på energi för given. Internationella kriser kan dock rubba energisystemet i grunden. Trender i energiefterfrågan liksom såväl förutsebara och oförutsebara förändringar i utbudet kan påverka oss på ett avgörande sätt. Risken att vi skall få uppleva allvarliga störningar i energisystemet kan inte uteslutas. Nätverket skall således verka för att beredskapsfrågorna inom energiområdet lyfts fram och diskuteras. Framsynthet är viktigt och kräver att en aktiv omvärldsbevakning och analys bedrivs och kommuniceras. Riskerna för energikriser bör belysas på ett icke alarmistiskt sätt så att det skapas en förståelse för behovet av beredskapsåtgärder. Energiberoendet och sårbarheten liksom även lösningarna på problemen delar vi med övriga EU-länder varför det är nödvändigt att diskutera beredskapsfrågorna ur ett EU-perspektiv.

Seminarier under 2015

Under 2015 har sammanlagt fyra stycken seminarier anordnats.

Teman har valts efter de frågor som har varit aktuella under året. Frågor som präglade 2015 i medier och debatter var bland annat oljans prisras och dess konsekvenser. Seminariet om OPEC behandlade detta och aktörernas roll för att handskas med prisutvecklingen. Vidare diskuterades den allt mer utbredda "mackdöden" som drabbar främst landsbygden. Drivmedelbolag, branschorganisationer och myndigheter bidrog med sin åsikt i utvecklingen. De senaste åren har olje- och gasproduktionen i USA genomgått en stor förändring, ett ämne som togs upp i höstens första seminarium. Året avslutades med ett seminarium om konsekvenserna av de sjunkande priserna på fossil energi.

Titlarna för årets seminarier har varit:

- The market power of OPEC – and its limitations
- Mackdöden - Ett hot mot samhällsservice och tillgången på drivmedel
- Shifts in US energy markets and policies
- The consequences of cheaper fossil energy

Nedan följer korta sammanfattningar av seminarierna. För att ta del av seminariernas presentationer, se NOGs hemsida: www.nog.se

The market power of OPEC – and its limitations

2015-03-04

Moderator:

Samuel Cizuk, Senior Advisor, Swedish Energy Agency

Talare:

- **Stephen George**, Chief Economist, KBC Advanced Technologies plc, Walton-on-Thames, Surrey, UK
- **Øystein Noreng**, Professor emeritus, Petroleum Economics and Management, BI Norwegian Business School

Lately the global oil market has undergone a dramatic shift, with increased supply, particularly in the US, and weak demand growth. As a result, oil prices have been more than halved since last summer.

The seminar began with Staffan Riben (Chairman of NOG) giving a brief of what NOG is and welcoming the two speakers, Stephen George and Øystein Noreng, and our moderator Samuel Cizuk. Samuel then gave a brief introduction to the topic, tying the oil price fall to the geopolitical instability, the changing industry, the European refining crisis and the overall demand situation.

Stephen George was the first speaker out of two. He gave a very interesting presentation around the question What's driving OPEC? Stephen gave the audience some history about the oil price and the driving factors for OPEC. One conclusion that Stephen presented was that OPEC acts on consensus – if the ministers don't agree, there is no change to the last policy direction.

Øystein Noreng was concentrating on The OPEC Core New Strategies in the concluding presentation. There are new challenges for OPEC, both on the supply side with US shale oil and other non-conventional oil, as well as on the demand side with competition from electricity and LNG in the transportation sector, energy efficiency and weak economic growth. Apart from that North America is almost self-sufficient and Asia is the main market. Øystein gave a long list of new challenges for OPEC.

Mackdöden - Ett hot mot samhällsservice och tillgången på drivmedel

2015-05-06

Moderator:

Ulf Svahn, VD, SPBI

Talare:

- **Jonas Sidenå, VD, ST1**
- **Andrea Haag, Head of Engineering & Network, OKQ8**
- **Robert Dimmlich, VD, Svensk Bensinhandel**
- **Anders Norén, Teknisk Chef, Bil Sweden**
- **Pär Ove Bergquist, Ansvarig för verksamhetsområdet Kommersiell och offentlig service, Tillväxtverket**

Seminarier behandlade den pågående nedläggningen av drivmedelsstationer i Sverige och dess påverkan på samhället. Bland annat diskuterades omvandlingen som nedläggningsvågen utgör och berör både storstad och landsbygd, tillgången på drivmedel, såväl som samhällsservice. Stora delar av Sveriges befolkning påverkas. Parallellt med detta föreligger en osäkerhet när det gäller vilka energibärare som kommer att driva Sveriges fordonsflotta i framtiden.

Vidare belystes vilka faktorer som ligger bakom den så kallade "mackdöden". Hur resonerar drivmedelsbolagen strategiskt för att möta utmaningarna och hur ser utvecklingen ut framöver? Vilka konsekvenser får en eventuell mack-/bränslebrist i spåren av nedläggningarna för olika samhällsfunktioner? Vad händer med branschen och försäljningen i butikerna när bilarna blir allt effektivare och behöver tankas alltmer sällan samtidigt som nya energibärare framträder. I slutet av 60-talet hade Sverige närmare 9 000 drivmedelsstationer för att 2013 vara nere i 2 700, varav mer än 60 % är automatstationer.

Seminarier avslutades med en paneldebatt ledd av dagens moderator Ulf Svahn där samtliga talare fick diskutera kring utvalda ämnen och där auditoriet hade möjlighet att ställa frågor.

Shifts in US energy markets and policies

2015-09-24

Moderator:

Mikael Eriksson, Swedish Ambassador for International Energy Affairs

Speakers:

- **Amrita Sen**, Co-founder and Chief Oil Analyst, Energy Aspects
- **Richard Morningstar**, Founding Director of the new Global Energy Center at the Atlantic Council

Over the past few years oil and gas production in the US has undergone a spectacular development. Due to an increased domestic production, the US is less dependent on imports, with substantial consequences for global energy markets and trade patterns. The supply boom also affects the domestic consumption patterns and the competition between the different kinds of fossil energy, nuclear and renewables, in transportation and electricity generation.

At our seminar we will examine the trends in energy supply and demand in the US and the effects on international markets. We will analyze the consequences of the price fluctuations on oil and gas, in the short and medium term.

An important objective of our seminar will be to shed light on how US energy policy may respond, e.g. regarding domestic exploration, transportation and the framework for exports of crude oil and LNG. Will environmental policies be affected? When the US approaches the coveted objective of “energy independence”, will there be consequences for security policy as well? USA is approaching an election year; how may the political antagonism play out in energy policy?

The consequences of cheaper fossil energy

How do lower fossil prices affect renewables, climate policy goals and the competitiveness of regions?

2015-11-19

Moderator:

Joshua Prentice, Policy Officer at the Swedish Ministry of the Environment and Energy.

Speakers:

- **Bjarne Schieldrop**, Chief Analyst Commodities, SEB Merchant banking
- **Marianne Haug**, Professor of Energy Policy and Sustainable Development at the University of Hohenheim, Stuttgart.
- **Stefan Fölster**, Head of the Reform Institute

Over the past few years considerable shifts have occurred in the markets for fossil energy. The so called shale revolution in the US brought down prices for natural gas, in turn affecting coal. Last year the shale boom contributed to a sharp price reduction also for oil. Other factors are curbing global

demand both for energy and other commodities. These shifts have effects for international trade patterns and for the competitiveness of different kinds of fuels. It is quite possible that we have entered a longer period when the prices of fossil fuels will vary around lower trend lines than the ones we got used to during the first years of this decade.

The seminar focused on the consequences of this development for the competitiveness between the fossil fuels and renewables in different markets and applications; e.g. power generation, heating and transportation. Lower costs for fossil fuels will also affect nuclear power. As background we compared the development of prices for fossil fuels over the past years, and examine how the trade patterns have changed.

Affordable prices for fossil fuels will stimulate economic growth and tend to increase the demand for both coal and oil. We discussed how this may affect climate policy and the ambitions to make the energy system more sustainable, internationally and in Europe.

The changing energy markets have also caused energy costs to develop differently between regions. We looked into the consequences of this development and what effects it may have for the competitiveness of industry in different parts of the world, among others Europe and Sweden.

Medlemsantal

Registrerade medlemmar i slutet av 2015 var ca 600 st. Anledningen till att antalet minskat från föregående år är att icke aktiva e-postadresser tagits bort. Ett fyrtiotal nya medlemmar har registrerat sig till medlemslistan under året.

Hemsidan www.nog.se

Hemsidan fungerar som en informationspunkt för nätverkets medlemmar främst inför och efter seminarium.

Industriella Partners

Nätverket Olja & Gas har under året 2015 haft ett antal industriella partners som anser det viktigt att nätverket lever kvar och vidareutvecklas. Dessa partners har under 2015 varit Nynas, Swedegas, Preem, Statoil och Vattenfall. Under 2015 anordnades partnerträffar i samband med seminarierna.